

Záradék:

34. sorszámú kijavító végzéssel kijavítva.

Budapest, 2026. február 26.

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

ítélete

Az ügy száma: Kfv.VI.37.464/2025/26.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke

Dr. Rák-Fekete Edina előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina bíró

Az I. rendű felperes: Név1

(cím1)

Az I. rendű felperes képviselője: Dr. Hegedűs D. Andrea Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Hegedűs D. Andrea

cím2)

A II. rendű felperes: Név2

(cím3)

A II. rendű felperes képviselője: Dr. Hegedűs D. Andrea Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Hegedűs D. Andrea

cím2)

A III. rendű felperes: Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat

(cím4)

A III. rendű felperes képviselője: Jurasits Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Jurasits Zsolt

cím5)

A IV. rendű felperes: Név3

(cím6)

A IV. rendű felperes képviselője: Dr. Hegedűs D. Andrea Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Hegedűs D. Andrea

cím2)

Az V. rendű felperes: Név4

(cím6)

Az V. rendű felperes képviselője: Dr. Hegedűs D. Andrea Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Hegedűs D. Andrea

cím2)

A VI. rendű felperes: Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata

(cím7)

A VI. rendű felperes képviselője: Dr. Deák József Sámuel Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Deák József Sámuel

cím8)

Az alperes: Építési és Közlekedési Miniszter

(cím9)

Az alperes képviselője: Dr. Veres Ildikó Ibolya kamarai jogtanácsos

A II. rendű felperesi beavatkozó: Név5

(cím10)

A III. rendű felperesi beavatkozó: Név6

(cím11)

A IV. rendű felperesi beavatkozó: Név7

(cím12)

Az V. rendű felperesi beavatkozó: Név8

(cím13)

Az I. rendű alperesi beavatkozó: Pest Vármegyei Kormányhivatal

(cím14)

Az I. rendű alperesi beavatkozó képviselője: Dr. Szurovecz Zoltán kamarai jogtanácsos

A II. rendű alperesi beavatkozó: Budapest Főváros Kormányhivatala

Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve

(cím15)

A II. rendű alperesi beavatkozó képviselője: Dr. Karmos Judit Márta kamarai jogtanácsos

A III. rendű alperesi beavatkozó: Név9

(cím16)

A III. rendű alperesi beavatkozó képviselője: Kinstellar Andréko Ferenczi & Társai Ügyvédi

Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Sepsey Balázs

cím17)

Vörös Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Vörös Péter

cím18)

Dr. Varga Noémi Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Varga Noémi

cím19)

Antal Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Antal József

cím20)

Dr. Oroszi Fanni Ügyvédi Iroda

(eljáró ügyvéd: Dr. Oroszi Fanni

cím21)

A per tárgya: légiközlekedési ügyben indult közigazgatási per

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A felülvizsgálni kért jogerős ítélet: a Fővárosi Törvényszék 2025. április 15. napján kelt
23.K.701.746/2024/50. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 23.K.701.746/2024/50. számú ítéletét hatályon kívül helyezi
és a felperesek keresetét elutasítja.

Kötelezi az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, a IV. rendű, az V. rendű és a VI. rendű
felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 200.000
(azaz kettőszázezer) forint, az I. rendű alperesi beavatkozónak 30.000 (azaz harmincezer)
forint, a II. rendű alperesi beavatkozónak 30.000 (azaz harmincezer) forint, a III. rendű
alperesi beavatkozónak 188.100 (azaz száznyolcvannyolcezer-egyszáz) forint elsőfokú
perköltséget.

A perben felmerült 2.481.220 (kettőmillió-négyszáznolcvanegyezer-kettőszázhusz) forint szakértői díjat a III. rendű és az ~~az V.~~ VI. rendű felperesek egyetemlegesen maguk viselik.

Kötelezi az I. rendű felperest, a II. rendű felperest, a IV. rendű felperest, az ~~V. rendű felperest~~, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak felhívásra 30.000 (azaz harmincezer) forint kereseti illetéket. A III. rendű felperes, az V. rendű felperes és a VI. rendű felperes kereseti illetékét az állam viseli.

Kötelezi az I. rendű, a II. rendű, a III. rendű, a IV. rendű, az V. rendű és a VI. rendű felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 200.000 (azaz kettőszázezer) forint, a III. rendű alperesi beavatkozónak 200.000 (azaz kettőszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, a II. rendű felperest, a IV. rendű felperest, az ~~V. rendű felperest~~, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak felhívásra 70.000 (azaz hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. A III. rendű felperes, az V. rendű felperes és a VI. rendű felperes felülvizsgálati eljárási illetékét az állam viseli.

Kötelezi a IV. rendű felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 35.000 (azaz harmincötezer) forint csatlakozó felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem szempontjából releváns tényállás

[1] A Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatal (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) az LR/RK/NS/B/398/0/2011. számú határozatával a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér (a továbbiakban: Repülőtér) üzemeltetője, a III. rendű alperesi beavatkozó 2008. évben előterjesztett, módosított kérelme alapján a Repülőtér környezetében zajgátló védőövezetet jelölt ki. A fellebbezések folytán eljáró Nemzeti Közlekedési Hatóság Központ, mint másodfokú hatóság (a továbbiakban: alperesi jogelőd) az EH/MD/NS/B/276/19/2011. számú határozatával az elsőfokú határozatot megsemmisítette, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

[2] A III. rendű alperesi beavatkozó 2013. június 20-án nyújtotta be a számítási tervdokumentációt, amely tartalmazta a kijelölendő zajgátló védőövezet alapját képező számításokat. Az elsőfokú hatóság a megismételt eljárásban meghozott LH/RK/NS/A/1965/0/2014. számú határozatával a Repülőtér környezetében zajgátló védőövezetet jelölt ki. A 2.) pontban meghatározta a mértékadó műveletszámokat: a következő tíz év legnagyobb zajterhelést eredményező évében a legnagyobb zajterheléssel járó hat hónap prognosztizált átlagos forgalma alapján helyi idő (Local Time) szerint: nappal: (06-22 között induló és érkező járatok): 112 800 művelet, éjszaka: (22-06 LT között induló, és érkező járatok): 9 000 művelet.

[3] A fellebbezések folytán eljáró alperesi jogelőd a 2016. január 27. napján kelt EH/MD/NS/A/171/1/2016. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozatát a kijelölés alapjául szolgáló számítások ellenőrzésére kirendelt Név10 eseti szakértő (a továbbiakban: eseti szakértő) szakvéleményére alapította. Megállapította, hogy a III. rendű alperesi beavatkozó elvégezte a mértékadó műveletszámok számítását a nappali és az éjszakai időszakokra vonatkozóan a repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének részletes műszaki szabályairól szóló 18/1997. (X. 11.) KHVM-KTM együttes rendelet (a továbbiakban: 18/1997. KHVM-KTM rendelet) 5. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. Az eseti szakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy a mértékadó műveletszámok meghatározása a 18/1997. KHVM-KTM rendelet szerint jogszerűen történt, az alapadatok meghatározása megfelelő volt. Az elsőfokú hatóság jogszerű döntést hozott, amikor a határozatában kijelölte a Repülőtér környezetében a zajgátló védőövezetet.

[4] Az alperesi határozattal szembeni keresetek folytán eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 21.K.31.073/2016/51. számú jogerős ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

[5] A jogerős ítélettel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmek alapján eljáró Kúria a Kfv.37.380/2018/23. számú végzésével (a továbbiakban: Kúria 1. számú végzése) a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 21.K.31.073/2016/51. számú ítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárás tekintetében – egyebek mellett – az [57] bekezdésben előírta, hogy az elsőfokú bíróságnak helyt kell adnia a III. rendű felperes és a VI. rendű felperes környezetvédelmi szakértő kirendelése iránti kérelmének, ilyen kompetenciával rendelkező szakértőt szükséges kirendelnie az alperesi határozat alapjául szolgáló eseti szakértői vélemény megalapozottságának vizsgálata érdekében.

[6] A megismételt eljárásban eljáró elsőfokú bíróság a 2021. június 25. napján jogerőre emelkedett 23.K.700.362/2019/82. számú végzésével megállapította az eljárás

félbeszakadását. A 2021. szeptember 24-én kelt 110. számú végzésével megállapította, hogy a félbeszakadás oka megszűnt és az eljárás folytatását rendelte el. A 2021. május 25. napján kelt 89. számú végzésével a perben kirendelt szakértő részére a szakvélemény elkészítésére további 30 napot engedélyezett. A 2021. június 16. napján kelt 91. számú végzésével szakkonzultáns bevonását engedélyezte. A 2021. július 7. napján kelt 98. számú végzésében tájékoztatta a szakértőt, hogy a szakkonzultáns munkadíját letétbe helyezték, ezért munkáját megkezdheti.

[7] Az elsőfokú bíróság a III. rendű felperes és a VI. rendű felperes indítványára, valamint a Kúria 1. számú végzésben foglalt iránymutatásnak megfelelően Név11 környezeti zaj- és rezgésvédelmi kompetenciájú igazságügyi szakértőt (a továbbiakban: perszakértő) kirendelte az alperesi határozat alapjául szolgáló eseti szakértői vélemény megalapozottságának vizsgálata érdekében. Az elsőfokú bíróság az cég1 (Név12 zaj- és rezgésvédelmi szakértő) szakkonzultánsként történő igénybevételét engedélyezte szakvélemény elkészítéséhez, majd a 2022. január 26. napján kelt 23.K.705.665/2021/19. számú végzésével a szakkonzultáns bevonására vonatkozó engedélyét visszavonta. A perszakértő a 2022. november 16-án kelt 62. sorszámú beadványában akként nyilatkozott, hogy a szakvéleménye elkészítéséhez szakkonzultáns igénybevétele nem volt szükséges. A perszakértő a 2022. május 11-én kelt, javított szakvéleményében arra a megállapításra jutott, hogy a perbeli számítási dokumentáció a mértékadó műveletszámok meghatározása vonatkozásában nem felel meg a jogszabályi előírásnak sem a számítás módszere, sem a dokumentált kiindulási adatok tekintetében. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a mértékadó műveletszámok meghatározása nem a 18/1997. KHVM-KTM rendelet előírásai szerint történt, az alapadatok meghatározása nem volt megfelelő.

[8] Az alperes a 2022. szeptember 5. napján kelt „Kizárás iránti kérelem és észrevétel” elnevezésű beadványában a perszakértővel szemben elfogultsági kifogást jelentett be és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 178. § (1) bekezdése alapján kérte a perből való kizárását. Előadta, hogy a perszakértő a szakértői hatáskörébe, kompetenciájába nem tartozó körben, jogalkotási kérdésekben tett szubjektív, negatív tartalmú megállapításokat, valamint felperesi véleményt rögzített tényállásként, ami alapot ad a szakvéleménnyel szemben elvárt tárgyilagosság megkérdőjelezésére. Kizárási okként kérte értékelni továbbá azt a körülményt is, hogy a szakvéleménye elkészítéséhez olyan szakkonzultánst vett igénybe, akinek a szakvélemény elkészítésében való közreműködését a bíróság nem engedélyezte.

[9] A kizárás iránti kérelme elutasítása esetére, a szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételeket terjesztett elő arra hivatkozással, hogy az olyan súlyos eljárási hibákban szenved, amely a bizonyítékok közül való kirekesztését megalapozza.

[10] A Fővárosi Törvényszék a megismételt eljárásban meghozott 23.K.705.665/2021/101. számú ítéletével az alperesi határozatot – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

[11] Indokolása [129] bekezdésében foglaltak szerint a perszakértő szakvéleményét megalapozottnak és aggálytalannak találta, ezért azt ítélkezése alapjául elfogadta. Álláspontja szerint a perben beszerzett szakvélemény alapján megállapítható, hogy sem a zajgátló védőövezet kijelölésének alapját képező dokumentációban foglalt kiindulási adatok meghatározása, sem a mértékadó műveletszámok kiszámítása nem a 18/1997. KHVM-KTM

rendelet előírásai szerint történt. Ezért az eseti szakértő által készített szakvélemény az alperesi határozat jogszerűségét nem alapozza meg.

[12] A megismételt eljárásra előírta, hogy az elsőfokú hatóságnak a perben beszerzett szakvéleményben foglaltaknak a figyelembevételével kell köteleznie III. rendű alperesi beavatkozót olyan módosított tervdokumentáció benyújtására, amely megfelel a 18/1997. KHVM-KTM rendelet előírásainak, majd ezt követően - szükség esetén új szakértő bevonásával - kell kijelölnie a zajgátló védőövezetet és meghatározni a repülőtérhasználat zajszerzőpontú korlátozó feltételeit.

[13] Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljárta Kúria a Kfv.37.720/2023/22. számú végzésével (a továbbiakban: Kúria 2. számú végzése) az elsőfokú ítéletet – lényeges, súlyos és az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértések miatt - hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[14] A [62] bekezdésben foglalt iránymutatása szerint az elsőfokú bíróságnak az új eljárásban az alperes kizárás iránti indítványa kapcsán meg kell hallgatnia, vagy legalább nyilatkoztatnia kell a feleket és indokolt döntést kell hoznia a szakértő kizárása tárgyában. E döntés függvényében, vagy új igazságügyi szakértőt kell kirendelnie, vagy amennyiben az indítványt elutasító döntést hoz, intézkednie kell a szakvélemények közötti ellentmondások feloldásáról. Ennek keretében lehetőséget kell biztosítani az eseti szakértő számára, hogy észrevételeket tehessen a perben beszerzett szakvéleményre, illetőleg, ha szükséges, a szakértőket közösen meg kell hallgatnia. Az ellentmondások feloldását követően lesz abban a helyzetben, hogy a keresetek tárgyában megalapozott döntést hozzon.

Az elsőfokú ítélet

[15] Az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletével az alperesi jogelőd határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

[16] Indokolása [92]-[113] bekezdéseiben az I.-VI. rendű felperesek által hivatkozott eljárásjogi és anyagi jogi jogszabálysértések fennállását vizsgálta, azokat - indokai részletes kifejtésével - alaptalannak találta.

[17] A [114] bekezdésben rögzítette, hogy III. rendű felperes és a VI. rendű felperes indítványára, valamint a Kúria 1. számú végzésében foglalt utasításnak megfelelően igazságügyi szakértői véleményt szerzett be, majd a Kúria 2. számú végzésére figyelemmel az alperes szakértő kizárására vonatkozó indítványát a feleknek és a perszakértőnek nyilatkozattételre megküldte.

[18] A [116] bekezdésben a rPp. 13. § (1) bekezdés e) pontját és a 178. § (1) bekezdését értelmezve kifejtette, hogy az elfogultságnak, mint kizáró oknak az eseteit a törvény taxatív

módon nem határozza meg. Minden esetben egyedi mérlegelés kérdése, hogy az elfogultság, mint szubjektív kizárási ok fennáll-e. Attól, hogy a perszakértő a felek nyilatkozatát és ehhez kapcsolódóan a tényállást szélesebb körben tárta fel, még nem teszi a szakértőt elfogulttá, lévén, hogy az ítélete meghozatala során nem ezeket, hanem a szakvélemény érdemi megállapításait vette alapul.

[19] A [117] bekezdésben rámutatott, önmagában az, hogy a perszakértő a per tárgyával szorosan össze nem függő kérdés tekintetében megfogalmazta álláspontját, még nem teszi szükségessé a kizárását, figyelemmel arra, hogy azok relevanciával nem bírnak a per mikénti elbírálása körében. A perszakértő a szakvélemény 34. oldal 5. bekezdésében a jogi szabályozás hiányosságaira tett megjegyzést, mely a perrel ugyan valóban nem áll összefüggésben, de az alperes tekintetében, mert, hogy nem jogalkotó szerv, semmiképpen nem alapoz meg elfogultságot.

[20] A [18] bekezdésben hangsúlyozta, hogy a kirendelt igazságügyi szakértőnek az eljárása során a szakvélemény elkészítésének érdekében joga van arra, hogy az érintett felekkel konzultáljon és semmi sem zárja ki, hogy ennek során iratokat szerezzen be, majd azokat a szakvélemény elkészítéséhez szükséges mértékben figyelembe is vegye. A konzultáció időpontjáról az alperest a perszakértő értesítette, így azon lehetősége volt a többi érintettel megjelenni és álláspontját kifejteni. A konzultáció megtartásának lehetősége nem a bíróság erről tájékoztató végzésének megküldésétől függött, hanem a szakértőnek az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Iszktv.) 39. § (1) bekezdésében foglalt jogosultságától.

[21] A [119] bekezdésben megállapította, hogy az ítélet alapjául szolgáló perszakértői vélemény szakkonzultáns igénybevétele nélkül készült el, erre vonatkozóan a perszakértő a 62. szám alatti beadványában egyértelmű nyilatkozatot tett.

[22] A fentiekben kifejtett indokokra figyelemmel a szakértő kizárása iránti kérelmét nem találta megalapozottnak.

[23] Az ügy érdemét illetően előjáróban kiemelte, hogy az alperes a perszakértői véleményben foglaltakat ugyan kifogásolta, ugyanakkor nem tudta hitelt érdemlő módon igazolni, hogy a számítási módszerre, a végzett számítások helyességére tett perszakértői megállapítások ne lennének helytállóak. Ezt erősítették meg a Kúria 2. számú végzésében foglaltaknak megfelelően foganatósított meghallgatás (27. számú tárgyalási jegyzőkönyv) tapasztalatai is. A meghallgatás célja a közigazgatási eljárás során beszerzett szakértői vélemény és a perben kirendelt igazságügyi szakértői vélemény közötti ellentmondások feltárása volt.

[24] A [124] bekezdésben rögzítette, hogy a perszakértő szerint az eseti szakértő tévesen állapította meg, hogy a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 5. § (1) bekezdése csak azt határozza meg, hogy milyen szempontokat kell figyelembe venni a becslés során. A hivatkozott bekezdés szerint „a számításokhoz szükséges mértékadó forgalmat a következő tíz év előrebecsült forgalmi adataiból kell megállapítani”. A hivatkozott bekezdés a továbbiakban nem „szempontokat” határoz meg, hanem ténylegesen figyelembe veendő adatokat, úgy, mint a) az elmúlt évek forgalmi statisztikáit, b) a fejlesztési tendenciákat, c) tervezett utas- és árutonna alakulását, d) tervezett műveletszámokat. Utalt arra, hogy az eseti szakértő figyelmen kívül hagyta a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 10. §-ának előírásait. A 10. § (1)

bekezdés a) pontja szerint a zajgátló védőövezet kijelölésének alapját képező dokumentáció a következőket tartalmazza: a számítás kiinduló adatai a 3-7. §-okban leírt tartalommal, olyan részletességgel, hogy ezek alkalmasak legyenek az adatok utólagos ellenőrzésére, korrekciójára. A „Kiinduló adatok mappa 5. melléklet” (5 oldal) tartalmazza a 13L, a 13R, a 31L és a 31R pályaküszöbökön átrepülő légijárművek műveletszámait nappal és éjszaka, 2007-től 2011-ig havi bontásban, ugyanakkor nincs nyoma annak, hogy ez az adatsor bármilyen módon felhasználásra került valahol, valamilyen módon a mértékadó műveletszámok meghatározása során. Továbbá nincs nyoma a kiinduló adatok között a 18/1997. KHVMKTM rendelet 5. § (1) bekezdés b)-d) pontjaiban előírt adatoknak sem. Így nincs nyoma annak, hogy a mértékadó műveletszámok meghatározása során figyelembe vették volna a repülőteret használó fontosabb légitársaságok, intézmények légi járműparkjának fejlesztési tendenciáit, a tervezett utas- és árutonna-forgalom alakulását, valamint a tervezett gyakorló-, iskola-, sport-, bemutató vagy szolgáltatás jellegű sétarepülések számát. A záradékolt kiinduló adatok között nem található meg a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott adatok (a futópályák használatára vonatkozó egyedi korlátozások), illetve azok teljesülésének az igazolása a mértékadó műveletek szétosztása alapján.

[25] Rögzítette, hogy a tárgyaláson felhívta az eseti szakértőt arra, hogy a perszakértői szakvéleménnyel összefüggésben, különösen a szakvélemény 47-50. oldal 6.1. (mértékadó műveletszámok meghatározása) és 6.2. pontja (repülési zaj meghatározása) tekintetében tegyen nyilatkozatot (27. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. és 4. oldala). A tanúként meghallgatott eseti szakértő a kifejezett felhívása ellenére a perszakértőnek a közigazgatási eljárásban beszerzett szakértői vélemény hiányosságaival összefüggésben tett tételes megállapításait cáfolni nem tudta. Az eseti szakértő nem tudta érdemben és a perszakértő által elkészített szakvéleménnyel összefüggésben azt kétségesse tévő módon kifejteni, hogy a perszakértő által megállapítottakhoz képest a kiindulási adatok között elegendő adat szerepelt, így a rendelkezésre álló adatok nem voltak hiányosak a nappali műveletszámok meghatározásához, továbbá a nappali műveletszámok levezetésének, meghatározásának hiányosságát kifogásoló igazságügyi szakértő megállapítást sem tudta érdemben cáfolni. Pusztán a légiforgalom általános helyzetével, a jogszabályi környezte hiányosságaival, az időmúlással összefüggő nyilatkozatot tett.

[26] Indokolása [145] bekezdésében a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 5. §-ával összefüggésben megállapította, hogy a nappali és éjszakai műveletszámok kiszámítása egy matematikai folyamat része mely becslésen alapul. Azonban a becslés, mint módszer alkalmazása során nem lehet eltekinteni a 18/1997. KHVM-KTM rendelet rendeletben szabályozott a nappali és éjszakai műveletszámokhoz kapcsolódó egyéb rendelkezésektől sem. Az 5. §-ban szabályozott becslési módszer megfelelő elvégzéséhez szükséges a rendelet 12. § (3) bekezdésében foglaltak figyelembevétele is. Bár az 5. § valóban nem határoz meg sorrendiséget a nappali és éjszakai műveletszámok meghatározásának időbeliségét tekintve, azonban azt még sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy ugyanennek a rendeletnek a 12. § (3) bekezdés a) pontja az éjszakai műveletszám meghatározásának alapjául már egyértelműen a nappali műveletszámok meghatározását rendeli, mivel a nappali műveletszámokhoz képest lehet megadni az éjszakai műveletszámok maximális értékét.

[27] A fentiekből következően nem lehet a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 5. §-át önmagában álló módon értelmezni, mivel amennyiben a műveletszámok becslést követő meghatározása után a gyakorlatban az éjszakai és nappali műveletszámok meghatározása

körében az éjszakai maximumra tekintettel a sorrendiségnek jelentősége van, lévén hogy a nappali műveletszám nélkül az éjszakai maximum nem adható meg, így ezt az 5. § szerinti meghatározásnál sem lehet figyelmen kívül hagyni a szabályozás logikájából adódóan.

[28] Mivel a perszakértő szakvéleményének elkészítése során maga is ezt a logikát alkalmazta, az elsőfokú bíróság a perszakértői véleményt a nappali és éjszakai műveletszámok számításának módszerét illetően is megalapozottnak találta, szemben az eseti szakértő szakvéleményében foglalt fordított számítással.

[29] A [132] bekezdésben hangsúlyozta, hogy a rendelkezésre álló adatok és a perszakértői véleményben foglaltak alapján egyértelműen és kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a közigazgatási eljárás során készült szakvélemény és a hozzá kapcsolódó számítási dokumentáció a mértékadó műveletszámok meghatározása vonatkozásában nem felel meg a 18/1997. KHVM-KTM rendelet jogszabályi előírásnak sem a számítás módszere, sem a dokumentált kiindulási adatok tekintetében.

[30] Mindezekre figyelemmel a [148] bekezdésben a szakértők együttes meghallgatását követően a perszakértő szakvéleményében foglaltakat megalapozottnak és ellentmondásmentesnek találta és ítélezése alapjául elfogadta, mellőzve belőle a közigazgatási szakvélemény felülbírálatá szempontjából relevanciával nem bíró megállapításokat.

[31] A fentiekre figyelemmel megállapította, hogy az alperes jogsértően alapította határozatát az eseti szakértőnek a perben kétségessé tett szakvéleményére és az abban foglalt számítások helyességére, és jogsértően állapította meg, hogy az elsőfokú hatóság jogszerű döntést hozott, amikor határozatában kijelölte a Repülőtér környezetében a zajgátló védőövezetet.

[32] A [153] bekezdésben a megismételt eljárásra előírta, hogy az elsőfokú hatóságnak a perszakértő szakvéleményében foglaltak figyelembevételével kell köteleznie a III. rendű alperesi beavatkozó olyan módosított tervdokumentáció benyújtására, amely megfelel a 18/1997. KHVM-KTM rendelet előírásainak, majd ezt követően – szükség esetén új szakértő bevonásával – kell kijelölnie a zajgátló védőövezetet és meghatároznia a repülőtérhasználat zajszerző korlátozó feltételeit.

A felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelmek

[33] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és helyette a jogszabályoknak megfelelő, új, keresetet elutasító határozat meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az ügyben eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[34] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részben tett eleget a Kúria 2. számú végzésében foglalt iránymutatásának azzal, hogy a peres feleket felhívta nyilatkozattételre a szakértő elfoglaltsága kapcsán, azonban – álláspontja szerint – jogszabálysértően állapította meg a kizárás iránti kérelme megalapozatlanságát, amely az ügy érdemére lényeges kihatással bír. Nézete szerint az elsőfokú bíróság az egyedi mérlegelés körében téves megállapításokat tett. Az elfoglaltság kérdésének vizsgálata tekintetében a szakértői vélemény egésze, így a tényállás körében rögzítettek, illetve az ügy tárgyához szorosan nem kapcsolódó szakértői ténymegállapítások is vizsgálandók és relevanciával bírnak. A szakértői vélemény 34. oldal 5. bekezdésben a szakértő a jogi szabályozás hiányosságára tesz megjegyzést, 48. oldal 4. bekezdésben tett megállapítások értékítéletet fejeznek ki, amelyek önmagukban alkalmasak lehetnek a tárgyiilagosság megkérdőjelezésére. Érvei szerint a nem engedélyezett szakkonzultáns igénybevételére is tekintettel fennáll a rPp. 13. § (3) bekezdés e) pontjában foglalt kizáró ok.

[35] Rámutatott, a jogerős ítélet iratellenesen tartalmazza, hogy a perszakértői vélemény szakkonzultáns igénybevétele nélkül készült el, tekintettel arra, hogy 2022. május 11. napján kelt perszakértői vélemény szakértői vizsgálat módszerét ismertető 3. pontja (szakvélemény 27. oldala) értelmében a szakértő a szakvélemény elkészítéséhez szakkonzultánst vett igénybe. A szakkonzultáns Iszktv. 47. § (5) bekezdésében foglaltakkal ellentétes igénybevétele olyan súlyos eljárásjogi hibát jelent, amelyre tekintettel a szakvélemény nem lett volna figyelembe vehető az ítélethozatalnál sem, akkor sem, ha a perszakértő a későbbi módosított szakvéleményéből a szakértő törölte a szakkonzultánsra vonatkozó részt.

[36] Véleménye szerint elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a perszakértő a kirendelő végzésben foglaltakon nem terjeszkedett túl. A kirendelő végzés alapján kizárólag az eseti szakértő által készített szakvélemény vizsgálata lehetett volna a perszakértő feladata, a felperesek kérdéseire az eseti szakértő által a 2015. július 30. napján kelt iratban adott válaszok/tájékoztatások már nem képezhettek a szakértői vizsgálat tárgyát, így a szakvélemény részét sem, továbbá a Kúria 2. számú végzésében foglaltakat, a kúriai tárgyaláson elhangzottakat sem kellett rögzítenie.

[37] Kiemelte, hogy a rPp. 180. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a szakértőhöz a felek kérdéseket indítványozhatnak, azonban közvetlenül nem tehetnek fel kérdéseket. Szakértői konzultációra a rPp. 181. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel nincs eljárásjogi lehetőség. Konzultáció tartását az ítéletben hivatkozott Iszktv. 39. § (1) bekezdése sem teszi lehetővé, továbbá sérti a rPp. 3. § (6) bekezdésben foglaltakat is. Mindez olyan eljárási hiba, amelyre tekintettel a szakértői vélemény figyelembevétele eleve aggályos, az elsőfokú ítélet ezen okból is jogszabálysértő.

[38] Kifogásolta, hogy az eljárás félbeszakadását megállapító jogerős végzés ellenére a perszakértő a tevékenységét az eljárás félbeszakadásának időtartama alatt folytatta, adatokat kért és szerzett be, illetve az elsőfokú bíróság is hozott a félbeszakadással, illetve az annak megszüntetésével kapcsolatos bírói rendelkezések körébe nem tartozó egyéb végzéseket, tett eljárási cselekményeket (89., 91., és 98. sorszámú végzések). Mindezek miatt sérült az rPp. 112. § (2) bekezdése, amely megítélése szerint az ügy érdemét is érintő lényeges eljárási jogszabálysértésnek minősül.

[39] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perszakértő szakvéleményére jogsértően alapította a döntését és jogsértően írta elő az ítélet [153] bekezdésében perszakértői vélemény

figyelembevételét. A szakértők a tárgyaláson a szakvéleményükben foglaltakat fenntartották. Az ítélet indokolásában foglaltakból kitűnően az elsőfokú bíróság éppen a perszakértő szakvéleményének tulajdonított erősebb bizonyító erőt. Az ellentmondás a szakértők meghallgatását követően is fennállt, ezért indokolt lett volna a rPp. 3. § (3) bekezdésre figyelemmel a felek tájékoztatása a bizonyítási teherről. Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett, mint aggályos szakvéleményt a rPp. 182 (3) alapján nem fogadhatta volna el döntése alapjául.

[40] Az ügy érdemét illetően kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság ítélete önmagának is ellentmondó és iratellenes, valamint megalapozatlan megállapítást tartalmaz, ami az ügy érdemére is lényegesen kiható módon sérti a rPp. 206. § (1) bekezdését, valamint a 221. § (1) bekezdését.

[41] Az eseti szakértő számításokat nem végzett, így azok helyessége fogalmilag kizárt, az e körben tett megállapítás megalapozatlan.

[42] Az ítélet [132] bekezdésben foglaltakkal szemben kifejtette, hogy a perszakértő a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 10. § (1) bekezdését tévesen értelmezte. E szakasz szerint a zajgátló védőövezet kijelölésének alapját képező dokumentáció tartalmazza a számítás kiinduló adatait a 3-7. §-okban leírt tartalommal, olyan részletességgel, hogy ezek alkalmasak legyenek az adatok utólagos ellenőrzésére, korrekciójára. A jogszabály nem írja elő kötelező tartalmi elemként az ott hivatkozottakat teljes terjedelmükben és teljes részletességgel, hanem csak azt, hogy mit kell figyelembe venni a számítás során. Továbbá az az elvárás a dokumentáció tartalmával kapcsolatban, hogy az abban megadott adatok alkalmasak legyenek az övezetek számításával történő ellenőrzésére.

[43] A perszakértőnek a mértékadó műveletszámok meghatározása kapcsán tett megállapításai tekintetében kifejtette a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 5. § (1)-(2) bekezdése alapján a mértékadó műveletszámok alapjait képező kiindulási adatokat becsléssel kel meghatározni. Ahogy azt a határozata is tartalmazza, a kérelmező a 2012. március 30. napján kelt „nyilatkozat zajgátló védőövezet alapadatakról” tárgymegjelölésű beadványában előadta a becslés során mérlegelt szempontjait, azt szükséges mértékben indokolta, a forgalmi statisztikák adatairól mellékletet csatolt.

[44] A perszakértő állításával ellentétben a becslés során valamennyi, a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 5. § (1) bekezdése szerinti szempont figyelembevételre került, ahogyan arra az eseti szakértő szakvéleménye is kitért, aki a meghallgatásán fenntartotta az erre vonatkozó szakvéleményét. Így - álláspontja szerint - a hatósági eljárásban rendelkezésre álló dokumentumok, köztük a másodfokú eljárásban beszerzett szakvéleményre is tekintettel megállapítható, hogy a becslés során a jogszabály szerint figyelembe veendő adatok alapján az alapadatok meghatározására jogszerűen került sor, szemben az elsőfokú ítélet [143] bekezdésében rögzítettekkel.

[45] Hangsúlyozta, hogy a jogszabály nem határozza meg a „becslés” módszertanát, azt teljes mértékben a kérelmező, azaz a repülőtér üzemeltetőjének felelősségi körébe utalja. Ennek következtében a légiközlekedési hatóságnak a jogszabály nem ad lehetőséget a mértékadó forgalom meghatározására, az kizárólag a kérelmező felelőssége és egyben kockázata is. Ha a kérelmező a mértékadó forgalmat alul becsüli, akkor azt kockáztatja, hogy még a zajgátló védőövezetet kijelölő határozat időbeli hatályának (tíz év) lejártá előtt újabb

zajgátló védőövezeti eljárás lefolytatása válhat szükségessé, azonban, ha a dokumentáció „túlvállalást”, azaz felülbecslést tartalmaz, akkor az ebből adódó nagyobb méretű zajzónák miatt ugyan többletfeladata keletkezik a zónákkal érintett, zajtól védendő lakosság felé, azonban ezzel jogszabálysértést nem követ el.

[46] Az elsőfokú bíróság által jogkérdésnek tekintett mértékadó műveletszám meghatározása körében kiemelte, hogy a 18/1997. KHVM-KTM rendelet 12. § (3) bekezdése nem a mértékadó műveletszám meghatározására vonatkozó szabály, azt ugyanis az 5. § tartalmazza. Az 5. § (3) bekezdése alapján a mértékadó műveletszámot külön kell meghatározni a nappali (6-22 óra) és külön az éjszakai (22-6 óra) időszakokra az (1)-(3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével. Ezen rendelkezés tehát csak azt rögzíti, hogy mind a nappali, mind az éjszakai műveletszámot kell rögzíteni, azt, hogy ezt milyen sorrendben kell rögzíteni nem tartalmazza.

[47] A 18/1997. KHVM-KTM rendelet 12. § (3) bekezdése nem állapít meg sorrendet, az idézett rendelkezés a repülőtér üzemelése körében határoz meg egy felső korlátot az éjszakai műveletszámokra, amely jogszabályból adódó korlátozás a tényleges használattal összefüggésben, nem pedig a zajgátló védőövezet kijelöléséhez szükséges mértékadó műveletszám tekintetében sorrendiséget meghatározó rendelkezés.

[48] A 18/1997. KHVM-KTM együttes rendelet nem tartalmaz tehát olyan rendelkezést, hogy a kérelmezőnek a kiindulási adatok meghatározása során milyen sorrendben kell meghatároznia a nappali, éjszakai műveletszámokat, csupán azt rögzíti, hogy a műveletszámokat nappali, éjszakai bontásban kell megadnia. Álláspontja szerint a III. rendű alperesi beavatkozó által benyújtott kiindulási adatok megfeleltek ezen követelményeknek, így jogszerűen járt el, amikor a jogszabályi előírásoknak megfelelően meghatározott kiindulási adatok alapján meghatározott mértékadó műveletszám alapján számított zajgátló védőövezetet kijelölő elsőfokú határozatot helybenhagyta.

[49] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság téves jogértelmezésre jutott, az ítélete sérti a KHVM-KTM együttes rendelet 5. §-ában, valamint 12. § (3) bekezdésében foglaltakat is. Ezen túlmenően a kiinduló adataik tekintetében is tévesen foglalt állást, azok ugyanis a jogszabályi előírásoknak megfelelően rendelkezésre álltak.

[50] Az I. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, mivel az mind ténybelileg, mind jogilag megalapozott.

[51] A II. rendű felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, tekintettel arra, hogy a jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

[52] A III. rendű felperes a felülvizsgálati eljárásban tartott tárgyaláson tett nyilatkozatában – az írásbeli észrevételében foglaltakat fenntartva - a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[53] A IV. rendű felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében az ítélet részbeni hatályban fenntartását és az indokolás részbeni megváltoztatását kérte. A csatlakozó felülvizsgálati kérelme 1. pontjában előadta, hogy a kereseti kérelem nem a valós kérelmek alapján lett

rögzítve. Az V. rendű felperes keresetének 8.2. pontja tartalmazza az eljárást megindító kérelemmel kapcsolatos problémákat. Bizonyítékként az EH/MD/NS/B/276/19/2011. számú határozatot jelölte meg, amely szerint a kérelem elutasításának lett volna helye 2008-ban, nem pedig hiánypótlás elrendelésének. 1.1 Kiinduló adatok kérdése körében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért nem vette figyelembe azt a bizonyítékot, amely szerint a zajgátló védőövezet kiszámításához használt kiinduló adatok nem találhatók az eljárás iratai között. A keresetlevele tartalmazza, hogy kiinduló adatok hiányában az alperes nem tehetett eleget a számítás ellenőrzésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségének. A perszakértő a szakvéleményében előadta, hogy a számításokat a kiinduló adatok hiányában nem tudta ellenőrizni. Az elsőfokú ítélet [136] bekezdésében szerepel az a jogszabályhely, amely szerint a dokumentációnak a számítás kiinduló adatait olyan részletességgel kell tartalmaznia, hogy alkalmas legyenek az adatok utólagos ellenőrzésére. Az elsőfokú ítélet sérti a rPp. 221. § (1) bekezdését, mert nem indokolta meg, hogy miért hagyta figyelmen kívül mindhárom szakértő véleményét, amelyek egybehangzóan állítják, hogy a kérelem mellékletét képező számítási dokumentáció nem tartalmazza a kiinduló adatokat olyan részletességgel, hogy az a számítások ellenőrzésére alkalmas legyen 1.2. Illegális tevékenység végzése: a tervdokumentáció alapján olyan területen hajtanak végre fel- és leszállásokat, amelyekre a III. rendű alperesi beavatkozó nem rendelkezik birtokjoggal. Álláspontja szerint illegálisan végzett repülőtér üzemeltetéshez nem jelölhető ki zajgátló védőövezet.

[54] Az V. rendű felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását, mert az nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat.

[55] A VI. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, mivel az mind ténybelileg, mind jogilag megalapozott.

[56] A felperesi beavatkozók - joghatályosnak minősülő - felülvizsgálati ellenkérelmet, észrevételt nem terjesztettek elő.

[57] Az I. rendű alperesi beavatkozó a felülvizsgálati eljárásban nyilatkozatot nem tett.

[58] A II. rendű alperesi beavatkozó a felülvizsgálati eljárásban érdemi nyilatkozatot nem tett.

[59] A III. rendű alperesi beavatkozó észrevételében – egyetértve a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel – a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[60] A felülvizsgálati kérelem alapos.

[61] A rPp. 271. § (2) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálatát a fél jogszabálysértésre hivatkozással kérheti. A rPp. 275. § (1)-(4) bekezdései alapján a Kúria a

jogerős határozatot a rendelkezésre álló iratok alapján, a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, a felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye.

[62] A rPp. 275.§ (5) bekezdése kimondja, hogy ha a Kúria az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárás lefolytatására kötelező utasításokat ad.

[63] A Kúria Kfv.37.920/2014/5. számú határozatában is megtestesülő egységes bírói gyakorlat szerint, amennyiben a felülvizsgálati bíróság az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja, a hatályon kívül helyező végzésben az új eljárásra utasításokat ad, amelyek arra nézve kötelezőek, a bíróság az új eljárásban azoktól nem térhet el.

[64] Mindezekre tekintettel az első vizsgálandó kérdés az volt, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett-e a Kúria 2. számú végzése [62] bekezdésében előírt iránymutatásnak.

[65] A felülvizsgálati bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Kúria 2. számú végzésében foglalt iránymutatásnak teljes egészében eleget tett, ám a 18/1997. KHVM-KTM rendelet téves értelmezése miatt a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül értékelte, amelyből kifolyólag jogszabálysértő ítéletet hozott.

[66] A Kúria 1. számú végzése környezetvédelmi szakértő kirendelését írta elő az alperesi határozat alapjául szolgáló eseti szakértő szakvéleménye megalapozottságának vizsgálata érdekében. Az elsőfokú bíróság ennek eleget tett, ám az eseti szakértő szakvéleménye és a perszakértő szakvéleménye közötti ellentmondást nem oldotta fel, emiatt került sor a Kúria 2. számú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására.

[67] A Kúria a 2. számú végzése [62] bekezdésében előírta, hogy az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak indokolt döntést kell hoznia a szakértő kizárása tárgyában.

[68] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog indokolt bírói döntéshez való eleme azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}.

[69] Az elsőfokú bíróság eleget tett a Kúria 2. számú végzésében foglalt iránymutatásnak, az ítélete [116]-[117] bekezdéseiben rPp. 221. § (1) bekezdésében foglaltakat kielégítő részletességgel megindokolta, hogy a perszakértő esetében miért nem áll fenn szubjektív kizárási ok, valamint hogy miért nem áll fenn a rPp. 178. § (1) bekezdés szerinti kizárás

feltétele. Helyesen tartalmazza a jogerős ítélet [116] bekezdése, hogy minden esetben egyedi mérlegelés kérdése, hogy az elfogultság, mint szubjektív kizárási ok fennáll-e. Az egyedi mérlegelést az elsőfokú bíróság elvégezte, amelynek eredményeként okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a kirendelő végzésen való túlterjeszkedés nem jelent automatikus kizárást.

[70] A Kúria rámutat arra, hogy a perszakértői vélemény valóban tartalmaz a kirendelő végzésen túlterjeszkedő, a jogalkotással kapcsolatos kritikát, tényállást, a felek előadását, a kúriai tárgyaláson elhangzottak ismertetését, azonban ez még nem teszi elfogulttá a szakértőt, önmagában ettől nem lesz kizárt a szakértő. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte a perszakértő szakvéleményéből a határozat felülvizsgálata szempontjából relevanciával nem bíró megállapításokat {elsőfokú ítélet [148] bekezdés}.

[71] A Kúria kiemeli, a 27. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv tanúsága szerint az elsőfokú bíróság az új eljárás során tárgyalást tartott, a tárgyaláson közösen meghallgatta a szakértőket, lehetőséget biztosított a szakértők számára, hogy észrevételeket tegyenek egymás szakvéleményeire, a szakvélemények közötti ellentmondásokra nyilatkoztatta a szakértőket, továbbá a felek számára is lehetőséget biztosított a szakértőkhöz intézett kérdések feltételére. Az elsőfokú bíróság a Kúria 2. számú végzésében foglaltaknak megfelelően ütköztette a szakvéleményeket, ezzel eleget tett a felsőbb bírósági iránymutatásnak, az elsőfokú ítélet nem sérti a rPp. 275. § (5) bekezdését.

[72] Az Iszktv. 59. § (1) bekezdés rendelkezése alapján a szakértő a szakértői vélemény elkészítéséhez szakkonzultáns segítségét, illetve segédszemélyzetet vehet igénybe. Ugyanezen § (2) bekezdése kimondja, hogy a szakkonzultáns igénybevételéhez – ha a miniszter rendelete eltérően nem rendelkezik – a szakértőnek be kell szereznie a hatóság hozzájárulását. Ha a szakvélemény elkészítéséhez személy vizsgálatára van szükség, és a hatóság a kirendelésben nem írja elő a szakkonzultáns személyéhez történő hozzájárulás kötelezettségét, a szakkonzultáns igénybevételéhez való hozzájárulást megadottnak kell tekinteni.

[73] A rendelkezésre álló iratanyagból megállapíthatóan az elsőfokú bíróság a 2022. január 26. napján kelt 23.K.705.665/2021/19. számú végzésével az cég1 szakkonzultánsként való bevonását megtiltotta. A perszakértő a 2022. november 16-án kelt 62. sorszámú beadványában akként nyilatkozott, hogy szakkonzultáns igénybevétele nem volt szükséges a szakvéleménye elkészítéséhez. Ennek ellenkezőjét az alperes állította ugyan a felülvizsgálati kérelmében, de nem mutatott rá a perszakértői szakvélemény egyetlen olyan pontjára sem, amely kapcsán megállapítható lett volna, hogy az abban foglaltak - az elsőfokú bíróság tiltása ellenére - szakkonzultáns bevonásával készültek, ennek hiányában az Iszktv. 59. § (1) és (2) bekezdés megsértését állító kifogás nem volt elfogadható.

[74] Az Iszktv. 39. § (1) bekezdése értelmében a szakértő a hatóságtól, valamint az eljárásban részt vevő személyektől a szakvélemény elkészítéséhez szükséges, a kirendelésben közölt adatokon felül további adatok közlését, iratok, vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti.

[75] A rPp. 181. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a szakértővel mindazokat az adatokat közölni kell, amelyekre feladatának teljesítése végett szüksége van. Evégből a szakértő a per iratait megtekintheti a tárgyaláson, ideértve a bizonyítási eljárást is, jelen lehet,

a felekhez, a tanúkhöz és a többi szakértőhöz közvetlenül kérdéseket intézhet, végül egyéb bizonyítást is indítványozhat, amennyiben ez feladatának teljesítéséhez szükséges.

[76] A perszakértő által egy hotelben megtartott konzultáció, bár azt engedélyezte az elsőfokú bíróság, az Iszktv. 39. § (1) bekezdésében és a rPp. 181. § (1) bekezdésében foglaltakon túlmutat, ezért jogszerűnek nem tekinthető. A Kúria szerint azonban ez a jogszabálysértés, az ügy érdemére nem hatott ki, mivel az alperes nem igazolta, hogy a konzultáció hiányában más érdemi megállapítás szerepelne a szakvéleményben.

[77] A rPp. 112. § (1) bekezdése kimondja, hogy az eljárás félbeszakadásával minden határidő megszakad, a félbeszakadás megszűnésétől a határidő újra kezdődik. A (2) bekezdés értelmében a félbeszakadás tartama alatt tett minden – a per érdemére vonatkozó – bírói rendelkezés, úgyszintén a felek által teljesített minden perbeli cselekmény hatálytalan, kivéve a félbeszakadással, illetve az annak megszüntetésével kapcsolatos bírói rendelkezéseket és perbeli cselekményeket.

[78] A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az elsőfokú bíróság a félbeszakadás időtartama alatt végzett eljárási cselekményeket, lásd pl. 98. sorszámú végzés, amellyel megsértette a rPp. 112. § (1) bekezdését, azonban ez az eljárási jogszabálysértés sem hatott ki az ügy érdemére.

[79] A rPp. 339/A. § bekezdése alapján a bíróság a közigazgatási határozatot – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül. A határozat meghozatalát követően keletkezett uniós jogszabályok és tények a határozat jogszerűségének vizsgálatakor nem voltak figyelembe vehetők.

[80] A bizonyítékok értékelését illetően a Kúria visszautal a 2. számú végzése [46] bekezdésében foglaltakra, amely szerint a közigazgatási eljárásban kirendelt eseti és a perben kirendelt igazságügyi szakértők egyenrangúak, következésképpen nem lehet erősebb bizonyító erőt tulajdonítani sem a közigazgatási eljárásban beszerzett, sem pedig a perben beszerzett szakvéleménynek. Ezért a bíróságnak úgy kellett volna meghatároznia a perszakértő feladatát, hogy a perben beszerzett szakvélemény alapján ellenőrizhető legyen a közigazgatási eljárásban beszerzett szakvélemény helyessége.

[81] A 2025. január 20-án tartott tárgyaláson a tanúként meghallgatott eseti szakértő következetesen fenntartotta a szakvéleményében foglaltakat fenntartotta (27. számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal 4. bekezdés, 4. oldal 1. bekezdés, 5. oldal utolsó előtti bekezdés). A perszakértő szintén fenntartotta a szakvéleményében foglaltakat (27. számú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal 4. bekezdés). Az elsőfokú bíróság az ítélete [142] bekezdésében éppen a perszakértő véleményének tulajdonított erősebb bizonyító erőt. A szakértői vélemények közötti ellentmondások - perszakértő szakvéleménye 47-53. oldal 6.1. (mértékadó műveletszámok meghatározása), 6.2. (repülési zaj meghatározása) - a szakértők meghallgatása során sem oldódtak fel. Az elsőfokú bíróság ezt az ellentmondást úgy oldotta fel, hogy a jogerős ítéletében a perszakértő jogértelmezését fogadta el, és az alapján döntötte el a pert.

[82] Az elsőfokú bíróság 18/1997. KHVM-KTM rendelet 10. § (1) bekezdés a) pontját tévesen értelmezte. A hivatkozott rendelkezés szerint a zajgátló védőövezet kijelölésének alapját képező dokumentáció tartalmazza a számítás kiinduló adatait a 3-7. §-okban leírt tartalommal, olyan részletességgel, hogy ezek alkalmasak legyenek az adatok utólagos ellenőrzésére, korrekciójára. A kérelemhez csatolt dokumentáció alapján az ellenőrzés elvégezhető volt, ennek ellenkezőjére vonatkozó megállapítás téves jogértelmezésen alapul.

[83] A 18/1997. KHVM-KTM rendelet I. Része tartalmazza a zajgátló védőterület kiszámításának szabályait, a mértékadó nappali és éjszakai műveletszámok meghatározása körében. Az 5. § (1) bekezdése kimondja, hogy a számításokhoz szükséges mértékadó forgalmat a következő tíz év előrebecsült forgalmi adataiból kell megállapítani. A becslés során figyelembe kell venni: a) az elmúlt évek forgalmi statisztikáit; b) a repülőteret használó fontosabb légitársaságok, intézmények légi járműparkjának fejlesztési tendenciáit; c) a tervezett utas- és árutonna-forgalom alakulását; d) a tervezett fel- és leszállási műveletszámok alakulását; e) a tervezett gyakorló-, iskola-, sport-, bemutató vagy szolgáltatás jellegű sétarepülések számát.

[84] A kiemelt rendelkezés azt határozza meg, hogy milyen szempontokat kell figyelembe venni a becslés során. A mértékadó forgalom meghatározásának módszere a becslés. A becslés olyan számítási módszertan, amelyet akkor használnak, amikor konkrét adatok hiányában nem lehet pontos számokat megadni. Az 5. § (1) bekezdésében elfogadott szempontrendszer becslés és nem szakértő által matematikailag ellenőrizhető adatként értelmezhető kizárólag, hiszen az végső soron a repülőtér üzemeltetőjének komplex szakmai tudásán, tapasztalatain, jövőbeli tervein kell, hogy alapuljon, figyelemmel nem csak környezetvédelmi, hanem gazdaságossági, üzemeltetési szempontokra is.

[85] Az 5. § (2) bekezdés kimondja, hogy az (1) bekezdésben meghatározott kiinduló adatokból meg kell határozni a mértékadó műveletszámot. A mértékadó műveletszám a következő tíz év legnagyobb zajterhelést eredményező évében a legnagyobb zajterheléssel járó hat hónap összes forgalma. Az egy éven belüli legnagyobb zajterheléssel járó hat hónapnak nem kell feltétlenül az év során egymást követő hat hónapnak lenni.

[86] A (3) bekezdés szerint abban az esetben, ha a repülőtér időszakos üzemeltetésű, és az üzemelés időszaka évente kevesebb, mint hat hónap, akkor a legnagyobb zajterhelést eredményező évben az üzemelés idejére számított összes forgalmat kell alapul venni a mértékadó műveletszám meghatározásához. A nulla forgalmú napokat figyelmen kívül kell hagyni a vonatkozó megítélési idő [8. § (2) bek.] meghatározásánál, feltéve, hogy egy naptári évben a tervek szerint az éjszakai órákban 20-nál több, vagy a nappali órákban 30-nál több egymást követő napon hajtanak végre repülési műveleteket, illetve abban az esetben, ha ezek figyelmen kívül hagyása esetén A jelű övezet kijelölésére kerül sor.

[87] A (4) bekezdés rendelkezése értelmében a mértékadó műveletszámot külön kell meghatározni a nappali (6–22 óra) és külön az éjszakai (22–6 óra) időszakokra az (1)–(3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével.

[88] A nappali és éjszakai mértékadó műveletszám sorrendisége az 5.§-ban nem meghatározott e tekintetben az elsőfokú bíróság [145] bekezdésben kifejtett jogértelmezése helyes volt.

[89] A 18/1997. KHVM-KTM rendelet II. Része a repülőtér környezetkímélő üzemeltetése a környezeti zajterhelés csökkentését célzó repülőtér-használati eljárások cím alatt szereplő 12. § (3) bekezdés kimondja, hogy a légi közlekedési zaj zavaró hatásának csökkentése, a repülőtér környezetében élők éjszakai pihenésének biztosítása érdekében) a) azokon a repülőtereken, ahol a zajgátló védőövezeten az A, a B vagy a C jelű övezetekben a lakások, üdülők vagy a repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének szabályairól szóló 176/1997. (X. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 10. §-ának (2) bekezdésében említett intézmények vannak, az éjszakai időszakban végrehajtott repülési műveletek száma az egyes pályavégeken nem lehet több, mint az ugyanott a nappali mértékadó zajterhelés kiszámításához alkalmazott repülési műveletszám 8%-a 22 és 6 óra közötti és 1%-a 24 és 5 óra közötti időszakban. Ettől eltérni csak kivételes esetben, a légiközlekedési hatóság engedélyével lehet. Az eltérésekről a repülőtér üzemben tartójának megfelelő indokolással értesíteni kell az érintett terület (területek) önkormányzatát (önkormányzatait), és az értesítést a helyben szokásos módon közzé kell tenni;

[90] A kiemelt rendelkezésből látható, hogy a 12. § a 18/1997. KHVM-KTM rendelet II. részében szereplő, az üzemeltetés során fontos szabály, míg az 5. § a 18/1997. KHVM-KTM rendelet I. részében szereplő, a zajgátló védőövezet kiszámítása szempontjából szükséges rendelkezés. A 18/1997. KHVM-KTM rendelet 5. § és a 12. § (3) bekezdése két egymástól teljesen különböző tárgykört szabályoz, a jogszabály két, egymástól jól elkülöníthető részében, így nyilvánvaló, hogy azok semmilyen módon nem összekapcsolhatók. Az ezzel ellentétes [145] bekezdésben kifejtett jogértelmezés téves. A Kúria álláspontja szerint a felperesek téves jogértelmezésen alapuló szakvéleménnyel nem tudták megdönteni a kérelem szerinti becslést és így az eseti szakértő szakvéleményét.

[91] A Kúria kiemeli, hogy a csatlakozó felülvizsgálati kérelem járulékos jellegű jogintézmény, az abban a körben terjeszthető elő, amelyre vonatkozóan felülvizsgálati kérelemmel éltek. A IV. rendű felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme a kiinduló adatok téves meghatározására hivatkozás tekintetében nem foghatott helyt a [78]-[79] bekezdésben kifejtettek tekintetével. A csatlakozó felülvizsgálati kérelem további kifogásai – a felülvizsgálattal érintett körben -felülvizsgálati ellenkérelemként voltak figyelembe vehetők.

[92] Mindezekre tekintettel a Kúria az elsőfokú jogerős ítéletet a rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperesek megalapozatlan keresetét elutasította a Pp. 339. § (1) bekezdésében foglalt feltételek hiányában.

A döntés elvi tartalma

[93] Téves jogértelmezésen alapuló szakvélemény nem alkalmas a közigazgatási határozat alapjául elfogadott szakvélemény megdöntésére.

Záró rész

[94] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a rPp. 274.§ (1) bekezdése alapján az alperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

[95] A pervesztes felperesek a rPp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó a rPp. 78.§ (1) bekezdése és 82.§ (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek az alperes, I. rendű alperesi beavatkozó, II. rendű alperesi beavatkozó, III. rendű alperesi beavatkozó jogi képvisellel felmerült elsőfokú; az alperesnek és a III. rendű alperesi beavatkozónak és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, melynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdései alapján állapította meg a felülvizsgálati eljárásban kifejtett munkára tekintettel.

[96] A rPp. 78.§ (1) bekezdése alapján a perben felmerült szakértői díjat a III. rendű és az V. VI. rendű felperesek maguk viselik egyetemlegesen.

[97] A pervesztes felperesek a rPp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése, valamint a rPp. 82.§ (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték viselésére, melynek összegét a kereseti, illetőleg a felülvizsgálati kérelem előterjesztésekor hatályos, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43.§ (3) bekezdése és 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg a Kúria. A Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (3) bekezdése alapján a sikertelen csatlakozó felülvizsgálati kérelmet előterjesztő IV. rendű felperest kötelezte a csatlakozó felülvizsgálati illeték viselésére.

Budapest, 2025. november 27.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.

a tanács elnöke

Dr. Rák-Fekete Edina sk.

előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.

bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.VI.37.464/2025/34.

A Kúria a Név1 I. rendű és társai, az Építési és Közlekedési Miniszter alperes ellen indult közigazgatási perben – amelybe Név5 II. rendű és társai, mint felperesi beavatkozók, valamint a Pest Vármegyei Kormányhivatal I. rendű és társai, mint alperesi beavatkozók beavatkoztak – a Fővárosi Törvényszék 23.K.701.746/2024/50. számú ítélete ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán folyamatban volt felülvizsgálati eljárásban a Kúria a 2025. november 27. napján kelt Kfv.VI.37.464/2025/26. számú ítélet kijavítása tárgyában az alulírott napon – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

kijavító végzést

A Kúria a Kfv.VI.37.464/2025/26. számú ítélet rendelkező részét akként javítja ki, hogy annak harmadik bekezdése helyesen: „A perben felmerült 2.481.220 (kettőmillió-négyszáznyolcvanegyezer-kettőszázhusz) forint szakértői díjat a III. rendű és a VI. rendű felperesek egyetemlegesen maguk viselik.”. Az ítélet indokolásának [96] bekezdését akként javítja ki, hogy az helyesen: „A rPp. 78. § (1) bekezdése alapján a felmerült szakértői díjat a III. és a VI. rendű felperesek maguk viselik egyetemlegesen.”.

Az ítélet rendelkező rész negyedik bekezdésének első mondatából az V. rendű felperest törli. A negyedik bekezdés második mondata helyesen: „A III. rendű felperes, az V. rendű felperes és a VI. rendű felperes kereseti illetékét az állam viseli.”.

Az ítélet rendelkező rész hatodik bekezdésének első mondatából az V. rendű felperest törli. A hatodik bekezdés második mondata helyesen: „A III. rendű felperes, az V. rendű felperes és a VI. rendű felperes felülvizsgálati eljárási illetékét az állam viseli.”.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A Kúria észlelte, hogy a Kfv.VI.37.464/2025/26. számú ítéletének rendelkező része, valamint indokolásának [96] bekezdése elírást tartalmaz, ezért azokat a Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 224. § (1) bekezdése alapján kijavította.

A végzés ellen az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2026. február 26.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.

a tanács elnöke

Dr. Rák-Fekete Edina sk.

előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő